

20-03-2020 08:24 CET

Fagartikkel: EUs sirkulære ambisjoner - hva betyr de for bygg- og eiendomssektoren i Norge?

Av: Anne Solgaard, fagansvarlig for sirkulærøkonomi i Grønn Byggallianse.

Den siste uken har vi fått tydelig demonstrert hvor tett på Europa vi er. Dagen før norske myndigheter satte i gang omfattende tiltak for å håndtere koronaviruset, kom EU med sin oppdaterte handlingsplan for sirkulærøkonomi. Krisen vi nå står i vil vise hvordan nye forretningsmodeller tar form og at digital samhandling er viktigere enn noen gang, også på tvers av grenser. Dette er sentrale temaer i den nye handlingsplanen til EU om sirkulærøkonomi.

For ledere, miljøsjefer, rådgivere, og offentlige innkjøpere innen bygg og eiendom er det viktig å sette seg inn i de europeiske planene, som vil få betydning her hjemme. I denne fagartikkelen gir vi deg oversikt. Vi følger utviklingen, og holder deg oppdatert om EUs arbeid på sirkulærøkonomi.

Tydelige signaler om Europas retning

Den oppdaterte handlingsplanen for sirkulærøkonomi, som EU-kommisjonen publiserte 11. mars, gir tydelige signaler til norsk bygg- og eiendomssektor om hvor Europa er på vei. Her finner du lenke både til [planen](#) og til [underlagsdokumentene](#).

Handlingsplanen er del av [European Green Deal](#), som ble presentert av EU-president Ursula von der Leyden 11. desember 2019. I Green Deal gjør EU sirkulærøkonomi til selve grunnsteinen i sin økonomiske politikk. Ambisjonen er å gjøre det mulig for innbyggere og bedrifter å være aktive medspillere i en sirkulæreøkonomi, for å redusere forbruk, kutte i utslipp og optimalisere flyt av varer og tjenester.

Bygg, eiendom og anlegg løftes frem som en av nøkkelsektorene, som vil få egen strategi med særlige tiltak.

Handlingsplanen legger til rette for sirkulære forretningsmodeller, mer bærekraftig produksjon og forbruk, og har et overordnet mål om at materialressurser skal vare så lenge som mulig. For å få til dette setter EU særlig søkelyset på de mest ressursintensive sektorene. I tillegg til bygg, eiendom og anlegg, nevnes spesielt elektronikk og IKT, tekstiler og næringsmidler. EU tar mål av seg til å være en foregangsregion for sirkulærøkonomi globalt. I handlingsplanen legger EU blant annet til rette for å:

- redusere avfall på tvers av alle sektorer
- styrke forbrukeres rettigheter til reparasjon og oppgradering
- muliggjøre sirkulærøkonomi for næringsliv og offentlig sektor i byer og regioner

[Energi og Klima spør i denne artikkelen om Norge henger med.](#)

Tenk deg om før du river

Handlingsplanen trekker frem behovet for å intensivere rehabilitering og transformasjonsprosjekter fremfor å rive og å bygge nytt. Ett tiltak er å skape en «Renovation Wave».

Kommisjonen løfter frem verdien av å legge til rette for lengre levetid for bygg og byggevarer. Den vil også lette bruken av materialer fra bygg- og rivningsavfall og gi retningslinjer som støtter ombruk og materialgjenvinning.

Digitale loggbøker og design for demontering og ombruk

Kommisjonen peker på at digitale loggbøker vil være viktige for å øke levetiden og tilpasningsevnen for både eksisterende og nye bygg. Design og digitalisering er verktøy som fremheves gjennomgående i handlingsplanen. 80 prosent av miljøbelastningen til produkter og bygg bestemmes i designfasen, og digitale plattformer er nødvendige for å optimalisere ressursbruken vår.

I februar lanserte også kommisjonen [Circular Economy Principles for Buildings Design](#). Her trekkes holdbarhet, tilpasningsevne og design for blant annet ombruk frem som sentrale designprinsipper. Med andre ord er ikke ombrukskartlegging, digitale loggbøker og design for demontering og ombruk bare gode intensjoner. Det er hit Europa er på vei!

Sirkulære offentlige anskaffelser

I Europa er 14 prosent av alle innkjøp offentlige. Sirkulære offentlige anskaffelser vektlegges derfor som et sentralt virkemiddel. Rammeverket [Level\(s\)](#) vil bli etablert som et verktøy for å integrere livssyklusvurdering i offentlige anskaffelser og i EUs rammer for bærekraftig finans.

Ny europeisk strategi for bygg og eiendom

Handlingsplanen er først og fremst et verktøy for kommisjonen selv, men gir en tydelig retning for arbeidet med myndighetenes rammevilkår for sirkulærøkonomi på tvers av sektorer i Europa. Som nevnt forplikter EU seg blant annet til å utvikle **en egen omfattende strategi for et mer bærekraftig bygget miljø i løpet av 2021.**

Det vil ta tid før strategien påvirker norske bransjeaktører i det daglige, men for de som vil ha en rolle i det sirkulære skiftet er det viktig å kjenne til omfang og retning allerede nå.

Strategien vil fremme prinsipper for en sirkulærøkonomi gjennom hele livssyklusen for bygg og eiendom, ved å blant annet:

- revidere [byggevareforordningen](#). Kommisjonen varsler at de vil gjennomgå regelverket rundt CE-merking, og at de vil se på bærekrafts- og ytelsesmål for byggevarer. Dette vil inkludere krav til resirkulert innhold for enkelte byggevarer, samtidig som de vil ivareta krav til sikkerhet og funksjonalitet.
- bruke [Level\(s\)](#), et europeisk felles rammeverk for rapportering av bærekraftige bygg, i forbindelse med offentlige anskaffelser og finansiering av grønne bygg. Med Level(s) vil landene få et felles overordnet språk og indikatorer for å vurdere livssyklus kostnader av bygg og eiendom.
- innføre [EUs taksonomi](#) for bærekraftig finans, et felles klassifikasjonssystem som bestemmer hvilke aktiviteter som kan betraktes som miljømessige og bærekraftige for investeringsformål i hele EU. Her defineres det blant annet at det skal legges til rette for at 80 prosent (av vekt) av ikke-farlig byggeavfall skal ombrukes, resirkuleres eller på annen måte material gjenvinnes.
- vurdere en revisjon av [avfallsdirektivet](#), gjennom en innskjerping av målene for materialgjenvinning som er satt i EUs lovgivning for bygg- og riveavfall.
- legge til rette for **bærekraftig håndtering av jord**. Kommisjonen varsler at de vil fremme initiativer for å redusere tap av dyrkbar mark, rehabilitere forlatte eller forurensede områder og øke tilfang av bærekraftig, trygg og mer sirkulær håndtering av jordsmonn. Dette vil være spesielt relevant for infrastrukturprosjekter.

Illustrasjon: EU.

Hva skjer i Norge?

Klima- og miljødepartementet arbeider med å utvikle en nasjonal strategi for sirkulærøkonomi. Vi forventer at denne strategien i stor grad vil bygge på arbeidet med European Green Deal og EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi.

Den norske strategien skal etter planen lanseres i desember 2020. Grønn Byggallianse deltar med innspill til dette arbeidet. I denne første fasen av strategiarbeidet utvikles et kunnskapsgrunnlag. Bygg- og eiendomssektoren

anses som sentrale, både i kraft av hvordan vi selv kan bevege oss til en mer sirkulærøkonomi, men også i lys av hvordan vi påvirker andre sektorer.

Grønn Byggallianse vil sammen med vår paraplyorganisasjon World Green Building Council (WGBC), utforske praktiske og politiske tilnærminger for å optimalisere ressurs- og materialbruk i bygg- og eiendomssektoren. Kommisjonen har gitt oss et grunnlag som viser vei for sirkulærøkonomi på tvers av sektorer, og nå er det opp til oss alle å utforske hvordan vi sammen kan operasjonalisere sirkulærøkonomi for bygg- og eiendomssektoren i Norge.

Webinar om EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi

23. april kl. 15.00 organiserer WGBC et webinar for byggallianser og deres medlemmer om EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi. Her får vi høre om utviklingen av rammevilkår og ny politikk i Europa. Fagsjef for miljø og teknikk i Entra Trond Simonsen forteller om Norges første fullskala ombruksbygg, Kristian August gate 13. Leder for kompetanseheving i Grønn Byggallianse Anne Solgaard gir en innføring i tipsheftet [Tenk deg om før du river](#) og FutureBuilts kriterier for sirkulære bygg.

Send en epost til anne.solgaard@byggalliansen.no om du ønsker å delta.

Grønn Byggallianse jobber for at bærekraft skal bli det selvfølgelige valget i bygg-, anlegg- og eiendomssektoren.

Vi er en uavhengig og non-profit medlemsforening for offentlige og private virksomheter fra hele verdikjeden.

Kontaktpersoner

Morten Nordskog

Pressekontakt

Kommunikasjonssjef

Politikk og kommunikasjon

Morten.Nordskog@byggalliansen.no

901 800 27

Katharina Th. Bramslev

Pressekontakt

Daglig leder

katharina.bramslev@byggalliansen.no

+47 977 58 897